

Problemnotat til møte i planforum 28. oktober 2025, sak: Detaljregulering Sparbysund-Balnes flomverke, plan-id 2020002

1. Naturområdet i sør – konsekvenser og vurderinger

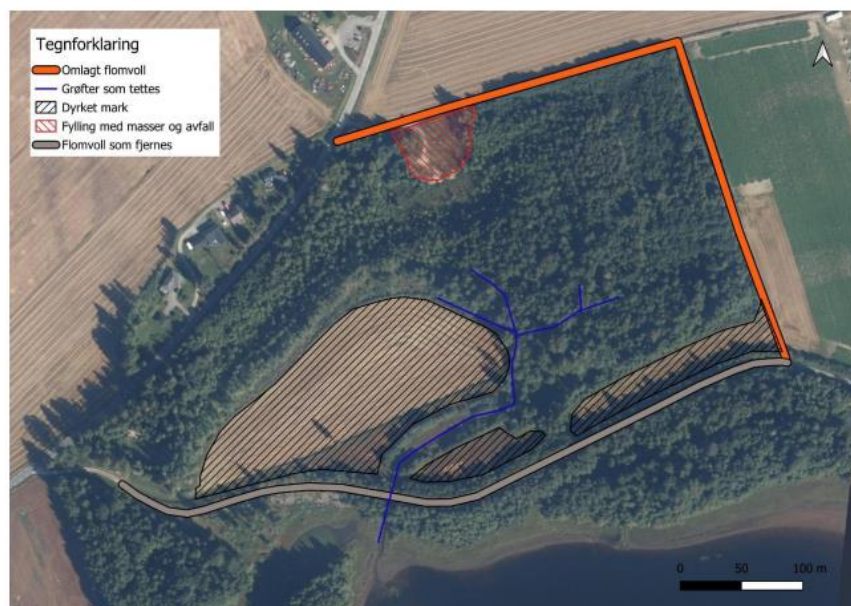
Planforslaget innebærer en omlegging av eksisterende flomverk i sør, der flomvollen trekkes inn for å plassere et tidligere våtmarksområde på utsiden av flomvollen. Dette medfører betydelige arealtap for berørt grunneier.

Vi har vurdert muligheten for å opprettholde deler av jordbruksarealet, men som følge av omleggingen reises det spørsmål om området på sikt vil bli udyrkbart. På bakgrunn av dette anses det som mest hensiktsmessig å regulere hele flaten til «Naturområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandssone», slik det fremgår av planforslaget.

I tillegg vil samme grunneier miste om lag 70 dekar skog. Vi ønsker å løfte denne problemstillingen i planforum, da tiltaket har særlig stor konsekvens for enkelte grunneiere.

Spørsmål til planforum:

- Er den foreslåtte løsningen den mest bærekraftige og hensiktsmessige over tid, sett opp mot både naturverdier og grunneierinteresser?
- Finnes det alternative grep som kan redusere arealtapet for grunneier, samtidig som flomvernet og våtmarkshensyn ivaretas?
- Hvordan bør kommunen vurdere kompensasjon eller avbøtende tiltak i slike tilfeller?

Detaljkart som viser aktuelt restaureringsområde med registrerte drenggrøfter og dyrket område, fylling i nord (rød skravur) og eksisterende flomvoll i sør (markert som grå vei). Ny flomvoll skissert i nord og øst (oransje linje) (Norconsult, RIM-NOT-04, 2025).

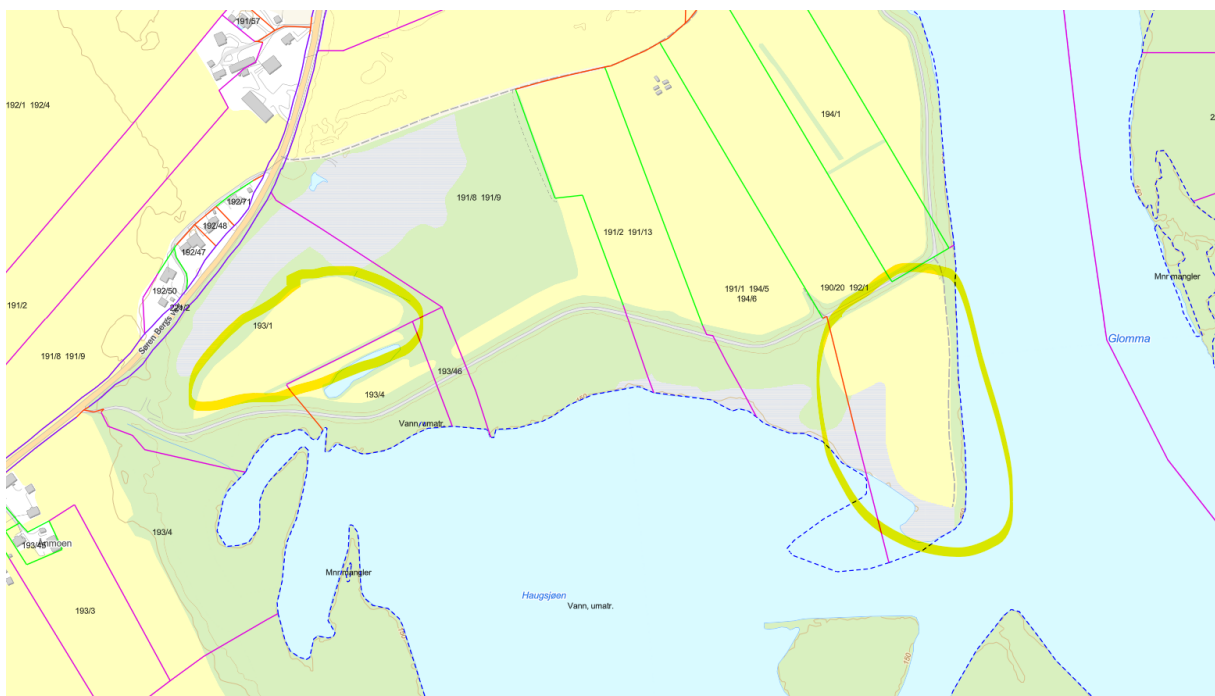
2. Overskuddsmasser – muligheter og vurderingsbehov

Oppgraderingen av flomverket medfører omfattende behov for tilførsel og flytting av masser. Foreløpige beregninger viser et overskudd på om lag 100 000 m³.

Vi ønsker å løfte følgende problemstillinger i planforum:

- Kan overskuddsmassene benyttes til oppfylling av jordbruksområder i sør, som ligger utenfor det nye flomverket (markert med gult i utklipp under)?
- Bør det utarbeides en egen matjordplan, for å sikre at håndtering og eventuell gjenbruk av matjord skjer i tråd med gjeldende regelverk og beste praksis?

Vi ønsker innspill på om dette representerer et realistisk og bærekraftig tiltak, og hvilke krav som eventuelt bør stilles til dokumentasjon og prosess.

3. Rigg- og anleggsområder – arealbruk og konsekvenser

Planforslaget inkluderer et omfattende rigg- og anleggsområde. Hensikten er å sikre tilstrekkelig plass til massehåndtering i anleggsfasen, samt etablere nødvendig anleggsveg. Det store arealet er lagt inn for å gi fleksibilitet under gjennomføring av tiltaket.

Samtidig vil dette medføre beslaglegging av betydelige produksjonsarealer, noe som kan få konsekvenser for landbruksinteresser og lokal ressursutnyttelse.

Spørsmål til planforum:

- Er det mulig å redusere omfanget av rigg- og anleggsområdet uten å gå på bekostning av gjennomførbarhet og sikkerhet?
- Finnes det alternative plasseringer eller løsninger som i mindre grad berører produksjonsareal?
- Er det behov for ytterligere presiseringer i bestemmelsene knyttet til tilbakeføring og oppfølging?

4. Finansiering av distriktsandelen – vurderinger og behov for avklaring

Prosjektet er kostnadsberegnet til 323 mill. kr eks. mva. Av dette utgjør distriktsandelen 10 %, tilsvarende ca. 32,3 mill. kr. I tillegg må distriktet dekke erstatning for tre bygg (anslagsvis 1 mill. kr), samt kostnader til riving, opprydding og avfallshåndtering (ca. 2 mill. kr).

Det foreligger to alternative modeller for innkreving av distriktsandelen:

Alternativ 1 – skjønn i forkant av anleggsstart:

Det avholdes rettslig skjønn begrenset til eiendommer innenfor 200-års flomsonen før anleggsstart. Dette vil medføre betydelig forsinkelse i prosjektet, og det er usikkert hvor lang tid prosessen vil ta. Når skjønnet foreligger, kan kommunen innkreve distriktsandelen fra berørte parter. Kommunen unngår da forskottering.

Alternativ 2 – skjønn i etterkant av anlegg:

Kommunen forskotterer distriktsandelen, og skjønn gjennomføres i ettertid. Kommunen er imidlertid i en anstrengt økonomisk situasjon, blant annet registrert i ROBES, og har begrenset handlingsrom. Økonomiavdelingen opplyser at forskotteringen ikke kan belastes investeringsbudsjettet, da kommunen ikke er eier av tiltaket, men må dekkes over driftsbudsjettet.

Med en anleggsperiode på tre år, vil distriktsandelen og erstatningskostnader utgjøre ca. 12 mill. kr årlig. Dette er ikke mulig å finansiere over kommunens driftsbudsjett.

Spørsmål til Statsforvalteren:

- Har Statsforvalteren innspill eller råd knyttet til finansiering av distriktsandelen?
- Er det rom for å forskottere distriktsandelen over investeringsbudsjettet, til tross for at kommunen ikke er tiltakshaver?
- Finnes det andre modeller eller virkemidler som kan bidra til å sikre fremdrift uten å belaste kommunens driftsbudsjett?